

A l'esquerra, jornades sobre Jaume Vicens Vives celebrades a la Universitat de València. A la dreta, Emili Giralt, un dels seus deixebles que va ser professor a València. / JESÚS CÍSCAR

A LA LLETRA

Poder

Albert Garcia i Hernández

La segona accepció és: "domini que hom té sobre algú o alguna cosa". En el cas de Catalunya, el domini ha canviat de mans. Seria més rigorós dir: ha canviat de partits polítics.

Una coalició anomenada d'esquerres ha tingut el poder durant uns anys. O no s'ho han acabat de creure o no han sabut què fer-ne. És l'etern debat que ja apuntava el títol triat per Lenin: "Què cal fer"? Hi ha qui diu, seguint les coordenades anarquistes, que esquerra i poder són incompatibles.

La caricatura recordada de l'exercici del poder per aquesta coalició han estat els límits de velocitat o les càrregues dels mossos d'esquadra contra els manifestants. Tornant a la història, una cosa és dirigir l'Exèrcit Roig i una altra els mossos d'esquadra (Trotski/Saura).

Sembla que l'esquerra està més a gust quan no té el poder i el contesta. Però si no el té, la dreta en fa ús sense escrúpols. Esquerra i dreta i el poder: tres elements funcionant en cercle.

Els anys setanta, a la Facultat de Dret de València, un professor de dret públic, molt aficionat a l'alcohol i a obtenir la càtedra "por los servicios prestados al Régimen", exercia el poder amb la mateixa alegria amb què l'havia obtingut.

Un dia, mentre un pobre alumne intentava llegir el seu treball sobre Macià i era interromput constantment per aquella peladilla, un altre alumne s'aixecà amb intenció de deixar l'aula. Rostres entre la perplexitat i la por de la resta. El professor va tardar uns segons a reaccionar fins que va preguntar-li què feia. Li respongué: "Me'n vaig, perquè açò no s'assembla gens a una classe". Roig d'ira li manà seure i anuncià que no tornaria a interrompre el lector. Així va ser.

En el darrer País Semanal, hi ha una entrevista al rolling Keith Richards. Comenta que no eren revolucionaris, però veien que l'establishment es posava nerviós. Dels Beatles pensava: "Com és possible que el Govern se senta amenaçat per quatre xavals que toquen la guitarra? Era la mateixa reacció de les autoritats la que ens sorprenia".

D'un alumne als Rolling Stones, el ventall d'exemples pot ser molt extens, tant com les possibilitats de frenar l'exercici del poder aparentment omnipotent. Cal posar-hi imaginació o dur-lo al mirall fins a l'absurd.

Després, això sí, córrer més, perquè quan reacciona ho fa més enrabiat que mai. Només cal mirar la reacció d'alguns jugadors del Madrid en veure's impotents, amb tot el poder al seu abast.

Res de nou: el poder s'alimenta del poder que li atorga l'altre.

UN PAÍS DE PARAULES

El valor del dolor

Francesc Calafat

TERANYINES

Anna Montero
Edicions 62
Barcelona, 2010
68 pàgines

De la poesia d'Anna Montero, els lectors sovint en destaquen la sensibilitat, la reticència, un to tènue i un repertori d'imatges que ofereixen una mina de reverberacions. Encara que ho fem, no podem oblidar que sota la seda del vers corre la tensió continguda. La poeta valenciana s'obri en *Teranyines* als ecos del drama i enllaça amb les preocupacions de la nissaga dels "lúcids i desolats", que en diria Joan Fuster. El llibre es llança a l'arena de les veritats crues i nues. Explora en carn viva les ferides obertes de l'existència i del pas del temps: "cada dia dins teu mor / el déu que habitava cada cosa, / el déu que podies haver estat", "cada nit per tu, s'apaga un astre al cel que cap déu / no t'ajuda a suportar".

La por, el buit, la mort, la monstruositat, la fragilitat de la vida conviuen amb nosaltres i com més va més companys assidus esdevenen. L'emoció tensa dels poemes, els mira cara a cara, defuig els consols falsos, ja que és temptador d'alçar "muralls de por / contra la por". Serà dolorós ser-ne conscient, però aquesta actitud es-

L'escriptora Anna Montero. / NATXO FRANCÉS

devé tot un valor, perquè no permet que la desesperació i el negre esdevinguin virus destructors; ajuda a aprofundir i gaudir tot el que ens puguen oferir els dies, fins i tot la bellesa de la monstruositat, per a copsar la vida que acompanya la destrucció. És l'única via per

a comprendre plenament la vida i els seus significats. Els poemes sobre la por, la pèrdua, els límits del dolor són esborronadors, i trobarem en el dedicat al record del pare una idea atractiva: l'absència dels pròxims és diferent a la dels altres; els duem incorporats.

Tocar els grans temes, inserir-se en la pell de les paraules fonamentals, sense caure en la gestualitat histriònica o en la impostura. I sembla que Anna Montero ha cuit el seu llenguatge fins a trobar-lo. En les coloracions tràgiques dialoga amb mites trasbalsadors, com ara Antígona, Medea, Clitemnestra o Eurídice, o amb les fotografies impactants de la monstruositat de Diana Arbus. En general, poua motius concrets més pròxims, mínimament esbossats, i aposta bastant per una respiració més àmplia del vers, del poema i de la paraula despullada, sense abandonar la sensibilitat aguda per les imatges, per a bastir una veu reflexiva.

La força dels llibres escrits amb voluntat d'arrapar trossos de vida rau en el fet que els poemes són càpsules farcides de ressonàncies. Volem dir que *Teranyines* és molt més de les coses dites: hi tenen pes l'ansia vital, l'amor, la convivència en la maduresa, el re-

Hi tenen pes l'ansia vital, l'amor, la convivència en la maduresa...

clam del suport de l'altre i de la seua mirada. És un llibre colpidor per la solidesa del vers, la factura diversa i clavada dels poemes, i sobretot per la seua amplitud en la davallada al fons per a "escrutar la flama que crema i vetlla" que és l'únic "camí cap a la llum".